

UČITELJSKI TOVARIŠ.

Glasilo

„Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani.“

Urejuje:

Jakob Dimnik,

učitelj na II. mestni šoli v Ljubljani.

Št. 10. Ljubljana, 16. vel. travna 1895. XXXV. leto.

Vsebina: E. Gangl: Slava Dunaju! — Matej Močnik †. — Lepopisje na višji stopinji. — Jos. Ciperle: Narodna vzgoja. — Listek. — Književnost. — Naši dopisi. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Slava Dunaju!

Slava tebi, Dunaj staroslavni,
V srci naše domovine slavne!
Resni so ti bili časi davni,
Boje ljute si prebil, težavne —
Ti stojiš! — S ponosom náte zrè
Avstrijan, in v prsih se zažiga
Ljubav mu, in srce njemu dviga
Čast, ki ž njo zdaj svet poslavlja te.
Slušaj glase srčnega pozdrava:
Slava tebi, Dunaj slavni, slava!

Ti mogočno morje hiš, ki vanje
Božji se naselil blagoslov,
Tu bogastvo je domá, brezdanje
Tod zaklade čuva mnogi krov:
Srca to so, ki gorkó ogreva
Bratoljubnosti jih žarek vroči;
Radostí se, če ti sreča seva,
S tabo v bedi solze grenke toči!
Kje takó po svetu, koder plove
Solnce blagotvorno nesebično,

Bratu brat živí udan resnično,
 Žáli čuti in skrbí njegove?
 Zlato mesto, kjer svoj dom postavil
 Sebi carski je preslavni rod,
 Tebe je za večni čas oslavil
 Blagi cesar naš in naš gospod.
 Preko mej domačih v daljne zemlje
 Širi glas navdušeno se vnet:
 Srečno mesto, milost te objemlje
 Carskega gospoda; srečni svet,
 Kjer ne vlada zakon krut in jezen,
 Saj tod gospoduje mnogo let
 Národom cesarjeva ljubežen!
 Stolno mesto, tebi pómlad klije
 Lepše danes, kakor je nekoč:
 Tisoč, tisoč src gorkó ti bije,
 Kras tvoj rase, rase tvoja moč.
 O, kakó mi duša záte čuti,
 Sreča me obhaja, žal mi gine —
 Daj, ustvari meni, Bog, peruti,
 Da bom vzletel, dvignil se v višine
 In od tamkaj glase zval pozdrava:
 Slava tebi, Dunaj, slava, slava! — —

Tam na jugu, kjer nebó je jasno,
 Zemljo gledam neopisno krasno:
 Do nebá se dvigajo vrhovi,
 Bujno polje se ob njih prostira,
 Tla jim perejo morjá valovi,
 Vanje mesto se in vas ozira . . .
 O, to je domači svet, preblaga
 Ródu našemu je tamkaj mati —
 Toda kaj v bridkosti hočem zvati,
 Saj si sto in tisočkrat mi draga!
 O, Ljubljana bela, ki cvetoče
 Dvigala si krepko se na dan —
 Kar smo mislili, da ni mogoče:
 Kras je tvoj v temelji pokončan!
 Noč je grozna bila nad teboj,
 Kar je človek zgradil, to je palo;
 Če bi mogel takrat, zval bi: Stoj —
 Jednega končaj, če hočeš — mene,
 Drugo pústi, da jim bo ostalo! . . .

Žal! — Namakal tla je solz nebroj,
Beda šla je v dome zapuščene . . .

— — — — —

Kdaj li pride čas, da spet obrne
Lice njeno grozno se od nas,
Kdaj blaginja v nove hiše vrne
Zopet se — o, kdaj ta pride čas?
Ne obupaj, naša ti Ljubljana,
Mrtvo je brez upanja življenje —
Kadar zima z vrtov je pregnana,
Novo drevje okraší zelenje.
Solnce kliče ga na dan; glej, vstaja
Cvet ob cvetu, in sladkó navdaja
Slast človeka, tiho hrepenenje . . .
Solnce posvetilo je naté,
Zibel naša, grad ti starodavni,
Prišel je tolažit car te slavni,
Tvoja beda trga Mu srcé.
O, verjemi, kakor On, takisto
Nihče ne občuti tvoje žáli,
Saj Mu skrb očetna v dušo čisto
Kruto je zagnala svoje káli!
Storil bo, da lepša bodeš vstala
Bela zopet vrhu razvalin,
S tabo rasla čast Mu bo in hvala,
Večno živel bode Nanj spomin,
Dvigni se! Naj Bog te blagoslovi!
Vstani! — Tvoji so bodoči dnovi!

Slušaj, Dunaj, tebi klic veljá,
Klic hvaležnosti, ki nas razvnema —
In kot sèn mi giblje v dnu srcá,
Slutnja tiha dušo mi objema.
Blaga slutnja! . . . Nove gledam hiše,
Prenovljene gledam božje hrame,
Kjer trpin zdaj v gladu, strahu vzdíše,
Pesem pòje od radósti same.
Kdo je storil to, kdo največ dal,
Da je mesto vzraslo spet iz tal?
Dunaj močni, ti si prvi storil,
Žrtvoval si, kar le moreš dati,
Na stežaj si vir dobrot otvoril —
Kdo li mogel več bi žrtvovati?

Slava tebi, Dunaj staroslavni,
 Ti pri krstu drugi si Ljubljani!
 Ona čast ti, ona slavo hrani,
 Ko ti časi bodo časi davni.
 O, kakó mi duša záte čuti,
 Rádost me obhaja, žalost gine —
 Le za hip pripni mi, Bog, peruti,
 Da osrečen dvignem se v višine —
 Glase bom od tamkaj zval pozdrava:
 Slava tebi, Dunaj, slava, slava:

Engelbert Gangl.

Matej Močnik †.

Tvrd bodi, neizprosen mož jeklen.

J. Jurčič.

Neizprosna smrt si je zopet izbrala jedno žrtev izmed naše sredine: dné 15. m. tr. preminol je upokojen učitelj **Matej Močnik**. Pokojnik si je pridobil toliko zaslug za šolstvo, dičila ga je tolika množina vrlin, da spolnujemo le deloma svojo dolžnost, ako postavimo vrlemu možu s temi vrsticami skromen spomenik.

M. Močnik se je rodil dné 13. kimovca 1827. l. v Zalogu na Gorenjskem. Po dovršeni 6. latinski šoli v Ljubljani, vstopil je v red Jezuitov, a radi bolehnosti ga zopet ostavil ter prestopil k davkariji; a tudi tu mu ni bilo sojeno ostati; l. 1855. se je posvetil učiteljstvu ter postal učitelj na dekliški šoli v Kamniku. Leta 1864. se je preselil kot podučitelj v Ljubljano na I. mestno šolo; l. 1870. postane učitelj in c. kr. okr. šolski nadzornik za Kamniški okraj do l. 1873. Istega leta prevzame tudi uredništvo „Tovariša“, kojega je skozi 9 let vodil. Bil je tudi odbornik „Matice Slovenske“ tajnik „Društvu v pomoč učiteljskim vdovam in sirotam“, „Društvu slovenskih učiteljev“, „Narodni šoli“, „Katoliški Besednici“, „Katoliški družbi“, „Vincencijevi družbi“ — nekaj časa urednik „Slovenca“ itd.

Pokojni Močnik je bil pesnik in pisatelj, pesništvo je kmalu pustil, a tembolj se je oklenil pisateljjevanja. Pisal je v „Vedeža“, „Danico“, „Tovariša“, „Slovenca“ in drugam. V vsih njegovih spisih, katerih število je nebrojno, vije se kakor rdeča nit staro, slovensko geslo: „Vse za vero, dom cesarja“. Tega gesla se je držal vse svoje žive dni, po njem ravnal vse svoje delovanje.

Močnik je bil kremenit značaj, ki je živel in umrl za svoje pričanje. Delaven ko mravlja, ljubeznjiv kakor ljubeč oče, a trd, neizprosen, kadar je šlo za načela. Skromen v življenji, dobrotljiv na

skrivnem, razdelil je vse svoje imetje med reveže, mnogo jih je, katere je tolažila njegova beseda, a še več onih, katere je obdarovala njegova roka.

Bil je trd in neupogljiv, mož, kakor jih je malo. Svojih načel ni nikdar zatajil. Brila je huda, mrzla sapa po slovenskem polji, marsikdo je padal, marsikdo je zatajil svoje prepričanje, a Močnik nikdar: neupogljiv in neupognen je stal v boji, braneč, kar mu je bilo svetega, neoziraje se na desno ali levo.

O najhujših časih, ko so valovi političnega življenja do vrhunca priklopili, ko so najboljši odpadali, ko se je prava gonja zoper Slovence pričela, prevzel je uredništvo „Tovariša“, ki je bil marsikom trn v očeh. A Močnik se ni zbal mogočnih nasprotnikov; mirno brez strahu in brez strasti je odbival napade, ne se meneč za nasledke odpora. Pa kljub vsemu nasprotovanju je užival obče spoštovanje tudi pri svojih nasprotnikih, saj so predobro vedeli, da dela Močnik iz prepričanja, iz ljubezni do stvari, ne iz trme i svojeglavnosti; kajti Močnik je bil zelo mil in miren značaj, ki ni nikdar i nikomur tudi v sili krivice storil.

Tak mož, cel mož je bil Močnik, čegar pozemeljske ostanke krije sedaj že črna prst; v prah bo njegovo telo, a njegovo delovanje ostane, njegov vzgled bodril bo njegove naslednike, njegov spomin bo živel med nami. Blag mu spomin!

Lepopisje na višji stopinji.

Preteklo je 25 let, odkar je potrdil presvitli cesar državni šolski zakon, kateri je ponos Avstrije, osobito njenega učiteljstva. Kak napredek se je storil v šolstvu v teh letih, prepriča se vsakdo, kdor pomisli, da so se pomnožile šole na Kranjskem za 55⁰%, ter da je število anafalbetov tudi zelo padlo. Pač še nismo na oni stopinji, na kateri bi morali biti, a da se je v zadnjih desetletjih pri nas mnogo storilo, svedoči nam ogromno število udov družbe sv. Mohorja. Do tega števila bi pač ne bili mogli dospeti, ako bi se ne znižalo v zadnjih desetletjih tako zdatno število anafalbetov.

Je-li pa število onih, ki so večji pisanju, v istem razmerju naraslo? Žalibože da ne! Da mnogi celo trdijo, da veliko število novo šolo dovršivših ne zna zapisati čez nekoliko let svojega imena. Pripeti se namreč mnogokrat v uradih, da marsikateri, ki je dovršil novo šolo, noče podpisati svojega imena. Ker škoduje to ugledu nove šole, pretresujmo vzroke in kako naj se isti odstranijo.

Preteklo še ni ravno veliko desetletij, ko je bilo branje in pisanje na deželi redka stvar. Ni čuda, da so malokateri zamogli zapisati svoje

ime, tem bolj ker so bili uradni spisi takrat še vsi nemški. Tekom let se je to vender zdatno spremenilo. Zdaj se dobi v mnogih krajih le malo število onih, ki ne znajo brati in pisati — a vender jih toliko noče podpisati v uradih svojega imena. Kako to?

Vzroki so različni. Poljedelci si morajo s težkim trudom priboriti svoj kruh. Zato postane njihova roka pisanju okorna, razven tega imajo mnogi le malokedaj priliko, da bi morali pisati. Ni čuda, da se vsled tega odvadijo pisanju, da na uradnikov ukaz, naj se podpišejo, dvomijo ako še znajo pisati ter da pravijo „Naj le oni podpišejo“. Marsikateri uradniki jim potem prigovarjajo naj se podpišejo, toda zamanj je večinoma njihov trud. Le ako se zahteva, da mora dotični, ki noče ali ne zna zapisati svojega imena, pripeljati dve pisanja večji priči — kar se mora vedno zgoditi pri notarijskih pismih, pripravljeni so večinoma, da se podpišejo.

V veliki meri, da se ne bavijo mnogi s pisanjem, ko izstopijo iz ljudske šole, da celo ne znajo ali se ne upajo več podpisati svojega imena, je vzrok napačna metoda lepomisja. Lepomisje se je pred nekoliko leti bolj gojilo, kakor dan danes. Vspeh je bil vender le navidezen, kajti kazal se je le v šolskih zvezkih, osobito v „kartelcah“, koje smo morali pisati koncem šolskega leta. Priznavam, da so si mnogi pridobili s to metodo jako lepo pisavo, a vender ista pri večini ni vspevala, kajti večina si je pokvarila popolnoma pisavo v navadnem življenju, mnogi pa so celo opustili pisanje, ker jim je isto povzročilo preveč težkoč. Glavni vzrok je bil ta, da je bila metoda premalo praktična, da se je pisanje gojilo le kot lepomisje ter se je metoda premalo naslanjala na njegovo porabo v vsakdanjem življenju. V mnogih ljudskih šolah se piše še sedaj skoraj izključljivo v čveterorižne pisanke, le malo časa v jednoržižne. Kako se mora pisati na brezčrtani papir se ne goji in vender je to napaka, kajti v navadnem življenju ne rabimo črtanega papirja. Trudi se še toliko s predavanjem, kakšna naj bo oblika pisem in kuvert, ako učenci ne bodo spisali pod tvojim nadzorstvom nekoliko pisem in naslovov, ne bodo veliko bodi si še tako temeljitim predavanjem pridobili.

Lepomisje se je gojilo veliko let s pomočjo zvezkov s predpisi. Ti so imeli prednost, da je imel učenec pred seboj vzorne pismenke v pravi obliki. Ko je dobil učenec nov zvezek, začel je pisati z velikim zanimanjem. Prva vrsta je bila vedno lepo spisana, slabejše zadnje vrste. Ko pa je učenec popisal nekoliko strani, naveličal se ga je in hitel je popisati ostale strani, zato so bile zadnje strani slabo pisane. — Sedaj predpisujemo učencem na tablo. Ako pa zapišemo začetkom ure na tablo ter pustimo učencem pisati vso uro, smo zopet v stari metodi. Učenci pišejo le nekoliko časa z zanimanjem, potem jih pa pisanje več ne zanima. Zato se morajo predpisi mnogokrat menjavati.

Da pa postane pouk mikavnejši, rabimo v predpise besede iz zemljepisja in zgodovine ter spregovorimo o istih nekoliko besed. Tudi lahko gojimo v lepomiselnih urah pravopisje n. pr. da pišemo besede z lj, nj itd. S tem postane pouk mikavnejši, s tem se pouk koncentrira. To je posebno važno za jednorazrednice, kjer se lepomiselnje goji mnogokrat neposredno. S to koncentracijo spremeni se lahko pouk v posrednega.

Da si pridobijo učenci v šoli za navadno življenje potrebno pisavo, potreba je, da kmalu opustimo tablice. V večrazrednicah $\frac{1}{4}$ do pol leta zadostuje za predvaje in prične lahko potem s pisanjem v zvezke s svinčnikom ali tinto kakor že kdo hoče. Ako pa predolgo časa pustimo pisati na tablice, postane pisava okorna in težko je odvaditi učenca te pisave. Zato proč s tablicami, kakor hitro je mogoče.

(Dalje prih.)

Národna vzgoja.

(Spisal Jos. Ciperle.)

47.

Poudarjalo se je že pri nas mnogokrat, da stroga narodna vzgoja stvarja ljudi, kojih jedini namen je ta, da tlačijo in zatirajo druge narodnosti. Vsled tega nimajo Slovenci misliti na to, da bi se vzgajali po strogo narodnih načelih, kajti na takov način ne bili bi nič bolji od naših zatiralcev. — Toda to menenje je čisto napačno. Strogo narodno vzgojen človek ne zaničuje in tudi ne zatira drugih narodnostij. Po strogo narodnih načelih vzgojen človek čuti bolje, nego vsak drugi, da je narodom sveta njih narodnost, in sicer ravno tako, kakor njemu njegova lastna, da vsled tega tudi čuti, kako grdo in kako ostudno je zatirati človeka samo zato, ker je druge narodnosti. Strogo naroden človek je gotovo tudi vselej pripravljen priskočiti celo na pomoč drugemu zatiranemu narodu. Ravno oni Nemci, Lahi in Madjari, ki so zatirali, in ki še zatirajo naš narod, niso imeli in nimajo nobenega narodnega čuvstva v sebi, oni niso bili nikakor narodnjaki, ne nemški, ne laški, ne madjarski. Vedeti je treba le, da ti narodje še manj poznajo narodne vzgoje, nego mi; a tudi uvedli jo bodo težko kedaj, kajti preveč navzeli so se že židovskega duha.

„Prava narodna vzgoja“ — piše škof Dupauloup — „je ona, ki postavlja mladino na stališče, koje je vzvišeno nad vsako politično agitacijo, ki stvarja tako odlične ljudi po značaji, tako blage po duhu, tako velike po srci, tako nezavisne vsled vzvišenosti svojih načel, da se kažó po svojem vstopu med svet pravične in prizanesljive proti

vsakomu brez razlike, in ki ne kratijo in ne odrekajo nobenemu človeku resnice, ljubezni, pravice in modre svobode. Že davno so najodličnejši državniki pri nas (t. j. na Francoskem) izrekli se za ta načela.“

Narodna vzgoja — zapomnimo si to dobro — nima in ne sme imeti namena zatirati koga družega. Zatiralci narodov niso bili nikdar vzgojeni v strogo narodnem duhu.

48.

A ravno zato, ker naši sosedje nimajo pojma o strogi narodni vzgoji, je nam toliko večja dolžnost ozirati se na njo. Tega vendar ne bode nikdo trdil, da je to posledica narodne vzgoje, kar se je godilo nedavno v Istri, kjer so se javno inzultirali slovanski deželni poslanci. Človek, ki počenja tako, kaže ravno, da sploh nobene vzgoje nima. Saj pa tudi ni bil zatrt in tudi ne odvrnjen od svoje narodnosti še noben Slovenec vsled mogočnosti in vzvišenosti nemške ali laške narodne vzgoje, ampak potujčevanje naše imelo je vedno svoj izvor v tem, da smo maloštevilni, da nas je zadušila mnogoštevilnejša tuja masa, ali pa, da smo bili slabi v gospodarstvu in nas je zadavil tuji kapital.

Tuja masa in tuji kapital tedaj sekala sta našemu narodu rane, a ne veličastne tuje ideje. Toda tuja masa, naj bode še tako velika in mogočna, ne more opraviti ničesa proti narodu, ki se zaveda svoje narodnosti, in ki je pripravljen tudi trpeti za njo, če je treba. Tudi tuji kapital nima vpliva na narod, ki skrbi sam za utrditev svojih gospodarskih razmer. Tega nam je pa ravno treba: utrditi se gospodarsko in duševno. K temu dovaja nas pa jedino le stroga narodna vzgoja.

49.

Pri vsaki vzgoji je treba vzgojiteljev; isto tako treba je pri narodni vzgoji narodnih vzgojiteljev, ali prav za prav vzgojiteljev naroda. Toda ali je med Slovenci taci mož, ki bi mogli delovati vspesno na tem polji? Gotovo jih je, mnogo jih je, in sicer jako mnogo odličnih močij za ta posel. Tudi mnogi bi delovali, mnogi so že delovali, mnogi v istini še delujejo, delovali bi pa lahko vsi, ako bi le hoteli. Ti vzgojitelji in voditelji našega naroda bi bili naši duhovniki in učitelji in ž njimi vred vsi odlični in veljavni možje vsake občine.

A čujem že glasove, ki se dvigajo proti meni s trditvijo, da sem jo v tem slučaju popolnem zavozil, da tega ni mogoče, da bi duhovniški in posvetni stan sploh skupno delovala. Slišim tudi vpraševati: Ali mi ni znano, da vsled našega političnega razpora še misliti ni na

to, da bi bila združitev teh dveh stanov sploh mogoča? Ali sem prespal mari zadnja desetletja? Kdo se bode pokoril: ali duhovnik posvetnjaku, ali ta duhovniku? Ne, to ne gre, to kratko in malo ne gre!

Gospoda moja! Ali res ne gre? Ali tudi ne pojde, ko bode že poginjal naš narod? Ali se bode te takrat tudi še pričkali, kdo naj se pokori komu? Ali bode te takrat še vsklikali: sprava je nemogoča? — Ne, tako daleč ne sme nas zapeljati slepo sovraštvo. Oj, takrat si bode mo gotovo podajali roke, ter skušali rešiti, kar bode še rešiti. Takrat se ne bode mo vpraševali: kdo si, in kaj si? Takrat bode dober vsak pomočnik, ki bode imel pogum oteti narod popolnega propada.

Gospoda moja! Naš razpor vsekal je narodu našemu že obilo ran, skoro bi dejal več, nego stoletno in stoletno tlačenje njegovo po njegovih rojenih nasprotnikih. Ali mu jih ne sekajo ti še dan danes toliko, da bi moral biti res orjak, da bi jih prenašal. In vi, namestu da bi mu jih lečili in zdravili, vi mu jih sekate še druge! Ne čudite se, da je postal naš narod tako malomaren, tako okoren v vsem; ne čudite se, da se dogaja tolikokrat, da se tu in tam po naši domovini pogubi ta ali oni iz našega tabora, ter preskoči pod tujo nam sovražno zastavo. Ali ni to žalostno, ali ni to pogubno?

Gospoda moja! Prepričan sem, da se sprijaznite takrat, ko bode zapel našemu narodu mrtvaški zvon. Zato vprašam vas resno: Zakaj odlašate to spravo do dneva pogreba naše narodnosti? Spravili se bode te, to je gotovo. A takrat bode prepozno. Zakaj bi ne obistinili te sprave že sedaj? Zakaj bi se črtili še dalje? Saj stoji zapisano: Ljubi bližnjega kot samega sebe. In mi smo si vendar najbližnji.

Gospoda moja! Nisem je zavozil ne, ko sem trdil, da bi bila našemu narodu najsposobnejša vzgojitelja duhovnik in učitelj. Saj si pa ravno na polji narodne vzgoje najlože podajó roke duhovniki in posvetnjaki, saj narodna vzgoja nima in ne sme imeti ničesa opraviti s politiko.

50.

Nekoč ni bilo tako. Vsi vemo, koliko zaslug ima naša vrla duhovščina za probujo in za daljni razvoj slovenske zavednosti. Vsi vemo, kake zasluge ima ona dan danes v tem obziru ravno v onih krajih, ki so v največi nevarnosti, da se potopé v morji tujstva. Na Koroškem n. pr. so duhovniki jedini vzgojitelji in voditelji našega naroda. Prav ima Slomšek, ki piše: „Bila je sv. cerkev doslej (t. j. do l. 1848.) jedina varhinja, dojnica in mati naše narodnosti in jezika našega, le ona je začela izobraževati narode slovanske, v nemati jim luč izveličanske omike; le ona nam je otela in ohranila iskrico mile slovenščine, da je nemili nemškutarji zadušili niso.“

Kje so bili takrat posvetnjaki? Omikanih posvetnih stanov takrat Slovenci še poznali niso. Tujec je gospodaril pri nas in ž njim oni Slovenec, ki je izgubil popolnem svoje narodno mišljenje, ki se je prelevil v nemškutarja in s tem v najgroznejšega nasprotnika naše narodnosti. Šele pozneje so si posvetni omikanci upali kazati se Slovence. A ni prav, da so sedaj po nekaterih krajih duhovniki jeli v nemar puščati narodno delo. Povsod je še dosti dela pri nas v tem obziru, povsod nam še manjka moči v to, in duhovnik bivajoč stalno med narodom in uživajoč vse spoštovanje našega naroda bil bi gotovo tudi najspretnejši in najboljši vzgojitelj narodov. Tista pogubna dvojna politika razrušila je vse pri nas. A pomnite, narodna vzgoja ni politična stvar, ona nima in ne sme imeti ničesa opraviti s politiko, in vrjemite mi, da zato ni težko, da si podajó na tem polji duhovniki in posvetnjaki prijateljsko svojo roko. Prosim vas, vsaj ne prezrite popolnem tega mojega soveta.

Listek.

Šola in dom.*)

(Odlomki.)

IV.

Stari naš pregovor pravi: „Lenoba vseh grdob grdoba!“ In kar je prišlo iz narodovih ust, to ima svoj vzrok in ni, da bi mogel človek reči: Brez pomena je! Stari ded stare, nepokvarjene korenine je mogoče zrl brezposelno življenje svojega vnuka. In temu nepridipravu je bil največkrat dan prekratek, zatorej je uporabljal noč svojim fantovskim nameram, drugi dan pa z bolno glavo kral Bogu čas in preganjal v vaški pivnici svojo zlovoljo. In stari ded je majal s svojo častito glavo in déjal, da ne bode nič dobrega iz takega početja. In res! Predno ga je pokrila domača gruda, videl je v svojem vnuku človeka, ki se je udal strastem, ki se je odtrgal od rodne hiše ter po svetu iskal veselja in kratkočasja, a naposled zabredel v dejanja, katera je morala kaznovati sama cesarska pravica. In po dolgem času, ko je že domače hiše slamnati krov kazal lesena svoja rebra, prišel je izgubljeni lenobi udani sin domov. Vanj se je ukral obraz vaške deklice in konec vasovanja in romantične ljubezni je bil zakon, ki ni v razpadajoči bajti združil nič drugega, nego dvojico ali celó četvorico nedelavnih rok. Kar je morebiti ona prinesla s seboj dote, katera je bila sevé glavni vzrok, da jo je vzel, ta je kmalu

*) V zadnjem listku popravi na strani 163. v 4. vrsti od zgoraj in v v, da se glasi . . . na srce v pravi itd. V 18. vrsti od zdlaj beri prišel mesto prijel in v predzadnji vrsti postavi besedo propali vejico.

pošla, ker je bilo treba krpiti in popravljati to in ono, morda celo s pijačo in pečenko sladiti že takó medene tedne mladega zakona! — A njih med se je kmalu raztopil. In začelo se je življenje, kakeršno se vedno začne, kadar trka pomanjkanje na vrata. Uname se boj: mož z ženo, žena z možem!

In gospod Bog podari družini otroka. To nedolžno bitje bode morda privedlo roditelja do sprave, do ljubezni, do dela. — Zaman! Kdo se meni za slabotno stvarco, ki je še povečala prejšnje bedno življenje! In kakor bi z oljem gasil ogenj, takó se zlobno razvema v moži stari, le na videz zamorjeni greh ob ženinem zaničevanju, preklinjanju in neprestanem očitaniu: In taka pekoča vest kriči po sredstvu, katero uničuj nemir, obup, srd! In mož pije, pije in pije! In do blaznosti se mu zmede razum in s kletvijo daje duška svojemu notranjemu boju. Doma pa plaka žena ter se kesá, da se je kdaj udala tej živali, ki jo bije, davi! Kadar se vrne v hišo, začne se tam življenje, kakor med volkovi, kadar se koljejo med seboj za kos mrhovine. — Otrok pa to gleda. Rase in rase, a brez ljubezni, brez pouka, brez vzgoje; med kletvijo, pretepom, zaničevanjem pride dôba, ko treba prvič v šolo!

Največkrat je pač takó, da je otrok podoben očetu in materi. Vender se pa pripeti, da nima nič tiste divjosti na sebi, ko začne pohajati šolo. Miren je, krotak, ponižen kot stvar, ki je od rojstva že zapuščena in prepuščena vzgoji prirode same, ki vpliva na otroka bolj ali manj, kakor je že njega duh v prvem času mladosti razvit.

In kak pride v šolo? — Suh, upadel, raztrgan, umazan, lačen! In zopet se govori o domu takó, kakor smo prej čuli. Ali je mogoče, da se vzbudi tudi v takega otroka srei ljubezen do roditeljev? Ko bi ne bilo najvišjega ukaza božjega, resnično, da bi sovražilo dete svojega očeta in svojo mater, ker zna, da ga kolne, kadar prosi kruha, da ga pretepa, kadar prosi obleke ali česa drugega! Čul je: „Tvoja roditelja sta, ki živita le záte!“ — A kakó je v resnici?

Njegov čut, notranji glas mu pravi: „Ti ne moreš ceniti in spoštovati ljudij, ki te ne morejo trpeti, ki ti ne dadó ničesar, a bi morali le záte skrbeti!“ A zopet drugi glas: Moraš! — Ukloniti mora zopet svoje prepričanje, a zamolčati ne moremo, da se vzbuja v takem otroku nekaka neodkritosrčnost, potuhnjenost, možnost prevare in laži! Seveda: misli drugače in delati mora drugače!

In dalje! V šoli čuje: Bodi zmeren v jedi in pijači! Ko pride domov, vidi očeta, kakó vinjen razgraja po hiši. In to ne samó jedenkrat, da se je že mnogo in mnogokrat zgodilo! Kaj sedaj? — Ali naj sin posvari očeta? Sin — očeta! Udaril bi ga in pretepel do krvi. Molčati mora, a v srei se sramuje, da je sin takega očeta! Čudo ni, da zapade tak otrok malomarnosti, nebrižnosti, da mu otrpne sleharni

čut, da ga potare otožnost in da ga žene nezaupnost od ljudij. O, to so izgubljene duše, katerim je treba vodnika, da ne pridejo v pest isti usodi, ki mori njim najbližnje!

Nauk o Bogu in Njega brezkončni ljubezni je prvi, kateri podi mrak iznad otrokove duše. In ta ga ojači, da pogumno stopi pred očeta in nevede mu spolznejšo iz ust besede: „Oče, ne delaš prav! — Kaj? — Kakor bi strela udarila vanj, takó ga je zadel ta otrokov glas in obtičal mu je globoko v srci. In peče ga bolj kot uboštvo in še v pijanosti mu zvení na uho in ga reže v kri, žile, v notranjost kakor otrovana ost! In zgodí se časih čudo, da gine strast za strastjo, da polagoma in polagoma stopa na pravi pot, da se mu vzbudi kes, ki mu prežene sovraštvo iz duše in vanjo ukolne rahlejši in rahlejši čut, ki se naposled prelije v ljubezen do dela in do svojih. Mož izporjen, žena dobljena!

Resnično je, da se časih takó zgodí. In posebnega odgovora ni treba na vprašanje: Kdo je storil to?

Žal pa, da taki roditelji najraje odvajajo otroka od šole in da dadó učitelju največ neprijetnega in neljubega posla. Tudi tisto, kar se v domu vrší, uglobi se otroku takó globoko, da je najčešče nemo-goče, da bi se mu to izruvalo iz prsij. In tak otrok pade, kakor jih je že tisoč in tisoč. Pomagaj mu Bog — človeku ni mōči!

Tudi tu moram biti kratek, saj vem, da se bode ob teh besedah mnogi tovariš spomnil preteklega svojega službovanja ter mi rado-voljno pritrdil!

E. Gangl.

(Dalje prih.)

Književnost.

Knjižnice za mladino je izšel četrti snopič z naslovom: Dragoljubci. Zbirka pripovedek, pravljic, basnij, smešnic i. t. d. Iz raznih jezikov zbral in priredil Podravski. Vsebina je mična in poučna, jezik lep in gladek, zato bode mladina tudi po četrtem snopiču hlastno segala in pripričani smo, da bode, kakor tretji, tudi ta snopič bliskoma razprodan.

Vestnik šolske družbe sv. Cirila in Metoda VIII. Povodom IX. redne velike skupščine v Novem Mestu dné 7. avgusta 1894 izdalo in založilo vodstvo. V Ljubljani. Družba šteje 130 podružnic z 11.459 društveniki; društvenih zavodov je 11, vseh po družbi poučevanih ali podpiranih otrok nad 1000.

Zbirka zakonov in ukazov o ljudskem šolstvu na Kranjskem. Izdal po naročilu c. kr. deželnega šolskega sveta za Kranjsko dr. Fr. Heinz, c. kr. okrajni komisar. V Ljubljani 1895. Tiskala in založila Ig. pl. Kleinmayr & Ferd. Bamberg. Strani XXXII. + 790. Cena v platno vezani knjigi za naročnike 3 gld., po pošti 21 kr. več, za nenaročnike stane knjiga 4 gld. Zbirke šolskih zakonov smo na Kranjskem že dlje časa prav občutno pogrešali, zato smo izdajatelju in založnikoma zelo hvaležni na tem zelo skrbno in spretno sestavljenem delu. Knjiga je razdeljena na tri dele: prvi obsega državne

zakone in ministerske ukaze o ljudskem šolstvu, zlasti one, ki se nanašajo na kranjsko šolstvo; drugi obsega dotične deželne zakone za Kranjsko, tretji pa ukaze in naredbe deželnega šolskega sveta kranjskega. Posamezni ukazi in razpisi, o katerih se je pokazalo šele po končanem natisu teh treh delov, da bi bilo vredno jih sprejeti v zbirko, so zbrani v dostavku. Zbirki je dodano kronologično abecedno kazalo. Knjiga bode torej dobrodošla kot priročna knjiga učitelstvu na ljudskih in meščanskih šolah, udom šolskih svetov ter administrativnim uradnikom, ki imajo opraviti uradno s šolo, da morejo najti lahko in gotovo potrebna zakonska in ukazna določila, zato to zbirko vsem tem krogom, kojim je namenjena, prav toplo priporočamo.

Naši dopisi.

Solze rosijo nam oči. —
Oj z Bogom, drago srce ti!
Gregorčič.

Iz litijskega okraja. Frančišek Peterlin †. Dragi prijatelj-tovariš! Bila sva soseda. Pred svojim odhodom na novo mi odkazano službo, komaj 3 tedne tega, obiskal sem Te v zadnje. Bil si res telesno hudo bolan, nisi tožil, upal pa, kakor tudi jaz, da gotovo okrevaš na pomlad. Duh Tvoj bil je vedno bister.

Na Veliko soboto pisal sem Ti, želeč Ti v prvih vrstah okrevanja in zdravja, v nadaljnjih Ti kratko označil prve utise na novi službi, v slednjih pa Te vabil prijateljsko, da me obiščeš kmalu. Veselil sem se Tvojega pisma, še bolj obiska, kajti bil si moder v misli in besedi.

Čudno pismo dobil 23. mal. travna. — Kolovrat, 20. mal. travna 1895.

Blagorodni gospod!

Želja v Vašem pismu do prijatelja g. Fr. Peterlina se ni spoznala. Bog ga je poklical k sebi 19. mal. travna popoldne. R. J. P.!

Pogreb bodemo imeli 21. mal. travna popoldne ob 3. uri.

Sv. zakramenta, sv. pokore in sv. Rešnjega telesa, prejel je pretekli ponedeljek spodbudno lepo. Včeraj zjutraj je že jako oslabil, vendar mislil nisem, da bode sklenil tako kmalu. Opoldne je zgubil zavest in govorico. V naglici sem ga še previdel s sv. oljem in mu dal papežev blagoslov.

Škoda blagega mladeniča! Meni je jako hudo po njem! Bog mu daj uživati večni mir v nebesih! Bil je vzoren v življenju, v boleznih potrpežljiv. Zdaj je na boljšem.

S spoštovanjem

G. Vidmar, župnik.

Strmel sem, ko sem čital nepričakovano pismo. Mlademu, nadepolnemu pridnemu in vestnemu učitelju nisi prizanesla neizprosna smrt!

Mlajši tovariši! Dobro smo ga poznali Frančiška Peterlina, rojenega na V. Poljanah 1872. l., kako je bil miren, priden in nadarjen dijak. Po končanih študijah nastopil je službo na jednorazrednici v Kolovratu meseca listopada 1891. leta ne čisto zdrav, a vendar ni niti jednega šolskega dneva zamudil izročeno mu mladino skrbno poučevati. Trudil se je, da bi bila šola vzgledna, kar je tudi v teku 3¹/₂ let dosegel.

V cerkvi je kaj prijetno in lepo orgljal, sam je rad pel; imel je prijeten glas. Bival je večinoma doma ter se 2 leti pripravljaj za drugo skušnjo, kojo je leta 1893. v jeseni dostal z odliko. Imel je lepo lastno knjižnico. Bližnje tovariše je obiskaval in bil srčno vesel, da je kdo tovarišev njega v njegovi šoli pozdravil. Pogovarjal se je le rad o šolskih rečeh. Bil je učitelj z dušo in telesom. Kaj lepo je skrbel za svojo mater, koja mu je gospodinjala, z malo plačo je pa še podpiral brate in sestre. Sam je jako varčno in skromno živel. Bolezen ga je mučila že v dijaških letih, zadnji mesec prosil je dopusta po nasvetu zdravnikovem, kojega je dobil za večno. Nad gomilo mladega učitelja-

trpina plaka uboga mati, zdihujejo bratje in sestre, žaluje stric duhovnik, koji je našega blagega Franciška in njegovega brata Ivana izšolal.

Predragi Francišek! Mlad si bil, a zlata duša, mož neomahljiv. Vedel si dobro, kaj je učitelj-trpin! Prestal si. Prosi Boga, naj se usmili slovenskih učiteljev!

Spomin Tvoj med nami še trpečimi učitelji ne mine. Lahka ti zemljica!

J. Petrič.

Izpod Leskovega grma, 26. aprila t. l. [Izv. dop.] „Čez sedem let vse prav pride“, pravi pregovor. Meni je moj „Pseudo-Leskov grm“ že zdavno prav prišel, posebno pa sem vesel tega imena povodom današnjega dopisa. Moji ožji tovariši itak dobro vedo, kje je „Leskov grm“; za druge je pa bolje, da tega ne vedo, ker potem bi tudi izvedeli, katerega okraja učiteljstvo se najmanje zaveda — samega sebe. In ker me je še nekoliko sram, bi tega ne raztrobil rad kar vsemu svetu. —

Učiteljsko društvo našega okraja ni sicer — po številu udov — najzadnje na Kranjskem, dasi moram priznati, da so najboljši njegovi materijelni podporniki baš — neučitelji! Zaradi tega pa ni treba še misliti, da naše učiteljstvo v obče vsaj moralčno toliko bolj podpira svoje društvo. Kaj še! Pri nas je namreč že posebno velika umetnost sklicati učiteljstvo na kako zborovanje. Z največjo gotovostjo se sme vselej pričakovati, da se ne bode vršilo — zaradi nesklepčnosti. Razpisati je treba skoraj vselej novo zborovanje, ki je seveda sklepčno pri vsakem številu navzočih udov.

Taka se nam je godila tudi pri zadnjem zborovanju. Na dnevnem redu bile so posebno važne točke, ki jih nočem še ponavljati. Zborovati se je imelo na tak dan, ko je bil vsak učitelj prost in so tega ali onega lahko privedli tudi opravi zaradi veliko-nočnih praznikov i. dr. v dotični kraj. Razun tega bilo je tudi vreme tako krasno, da smo z gotovostjo pričakovali najobilnejše udeležbe. Pa kaj se zgodi! Čujte: zavedno učiteljstvo našega okraja se je v tako mnogobrojnem številu udeležilo — splošne odsotnosti. da zopet nismo bili sklepčni! Tudi nekateri gg. odborniki niso v tem delali izjeme, Kot „korijozum“ moram pa nasprotno omeniti, da je ob tej priliki počastilo naše nesklepčno zborovanje toliko gg. tovarišev iz sosednih okrajev in iz Ljubljane, da je bilo nas domače nekoliko — sram! Žalostna slika!

Že marsikatero imam na srci, a preveč bi zadel ob osebnosti, kar danes ni moj namen.

Kaj pomaga, ako se posamezniki trudijo, skrbijo, prosjačijo, pisarijo, ko jim pa drugi — in to večina — s takimi moraličnimi figami (oprostite!) pod nos drezajo. Lepa hvala!

Sicer se pa usojam ob tej priliki nekaj nasvetovati, ako ste — gospoda — zadovoljni.

Ker je — kakor se kaže — nedvojbeno, da bo tudi v bodoče vsako prvič sklicano zborovanje nesklepčno, se lahko v toliko dogovorimo, da k taistemu sploh nikdo ne pride. K drugemu pa Vam itak ni treba priti, ker je sklepčno pri vsakem številu prisotnih udov. S tem je pomagano Vam, gospoda odsotna, še bolj pa nam, ki redno prihajamo, pa imamo le dvojno pot in dvojne troške. Tako homo prekosili še slavne Abderite!

Pa brez zamere! Rano je treba nekoliko razrezati, da se prej sezdravi.

Na uslugo!

Pivčan.

Vestnik.

Cesar v Ljubljani. Dasi so vse ljubljanske šole zaprte, zbrali so se vendar vsi šolski zavodi s svojim učiteljstvom dné 7. t. m. pred svojimi šolskimi posloppji ter se na odkazanem prostoru na Marije Terezije cesti postavili, da pozdravijo Njih Veličanstvo presvetlega cesarja, ki se je pripeljal ta dan, da si ogleda razdrto mesto in svojim prihodom potolaži in pomiri vznemirjeno ljudstvo.

Osobne vesti. Č. g. Ivan Zl. Lavrenčič, dekan in župnik v Šmartnem pri Litiji je imenovan udom litijskega okrajnega šolskega sveta. Prof. na drž. gimnaziji v Pulji gosp. Anton Črnivec je imenovan profesorjem na učiteljski v Ljubljani. Minister za poljedelstvo je imenoval ravnateljem ljudske šole v Idriji g. Alojzija Novaka, učitelja na tamošnji šoli.

Umrl je dne 13. t. m. v Zalogu pod Ljubljano g. Anton Jereb, učitelj v pokoji. N. v m. p.!

Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta je poslal g. A. Skala, nadučitelj v Vipavi, 9 K. Darovali so po 1 K: učiteljica gdč. A. Avgustin ter učitelji gg.: Fr. Čuk, J. Kambič, Lj. Kranjec, Fr. Mrcina, A. Sachs, A. Skala, A. Smrdelj in K. Wider. Živeli darovalci in njih nasledniki! *Vsled groznega potresa, ki je razdejal našo prelepo prestolnico, trpelo bode kolikor toliko tudi „Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta“. Sedaj ne smemo pričakovati podpore in prispevkov od naših denarnih zavodov, raznih zastopov in učiteljskih prijateljev, ker bode marsikteri krajcar, ki bi sicer došel našemu društvu, šel v pomoč po potresu poškodovanim Ljubljančanom, kar jim, seveda, od srca privoščimo; tembolj, ker so res nujne pomoči potrebni. Za par let bode — kakor vse kaže — društvo navezано le na učiteljske prispevke; zato pokladamo č. gg. tovarišem in tovarišicam kar najtopleje na srce besede, ki stoje na zadnji strani vsake „Tovarišev“ številke in sicer: **Spominjajte se učiteljskega konvikta pri raznih prilikah in zborovanjih!***

Za učiteljski konvikt je nabral nadučitelj g. Anton Požar povodom praznovanja službene 40letnice nadučitelja g. L. Božiča v Žireh 20 K. Živel nabiralec in darovalci!

Ljubljanskim, po potresu prizadetim učiteljem, ponujata v brezplačno vporabo stanovanje gg. nadučitelja Štefan Tomšič v Ribnici in Anton Skala v Vipavi.

Izredni občni zbor „Slovenskega učiteljskega društva“ — namenjen na binokstni terek — izostane zaradi neugodnih razmer, ki so postale po potresu v Ljubljani. Ker je bil na zadnjem občnem zboru predlog, da se osnuje deželno učiteljsko društvo, jednoglasno vsprejet, bomo skušali na postavi došlih nam nasvetov posameznih okrajnih učiteljskih društev in od posameznikov, sestaviti nov načrt pravil, kojega bomo potem objavili v našem listu. Če ne bode nič oporekanja proti načrtu, ga bomo predložili visoki vladi v potrjenje, sicer se pa mora obravnava o tej stvari preložiti na prihodnji redni občni zbor „Slovenskega učiteljskega društva“.

Popravek. V pesem „Po strašnih dneh“ se je urinilo več neljubih pomot, katere blagovoli bralec popraviti. Na strani 154. v 23. vrstici od zgoraj odpade klicaj, mesto njega stoj vejica. Na strani 155. v 13. vrstici beri mesto Kadar je On **Vladar** je On, v 24. vrstici mora stati mesto vzplamen pravilno vzplamen i in v 29. vrstici mesto g a mora biti Ga.

Iz koperskega okraja. (Vabilo.) Slovensko učiteljsko društvo za koperski okraj bode imelo svoj redni občni zbor dne 30. vel. travna t. l. ob 9. uri zjutraj v Dekanah z nastopnim dnevnim redom: 1. Praktičen nastop g. Kuret. 2. Nagovor. 3. Razprava o nastopu. 4. Poročilo tajnikovo. 5. Poročilo blagajnikovo in volitev treh pregledovalcev računov. 6. Volitev društvenega vodstva. 7. Volitev delegatov v „Zavezo“. 8. Slučajnosti. K polnoštevilni udeležbi vabi najljubneje odbor.

Spomska ploča se bo v kratkem vzdala v vestibulu Mallnerjevega hotela na Bledu. Napis slöve: Njega c. in kr. visokost nadvojvoda Albreht je blagovoli stanovati v tej hiši dne 20. mal. srpana 1877, 12. mal. srpana 1883. in 30. mal. srpana 1887. in se lastnoročno vpisati v knjigo za tužce, hvaleč „jako prijetno in osvežujočo kopel“. Kakor znano, je vzdana na prednji hotelovi strani ploča v spomin na cesarjevo bivanje v Mallnerjevem hotelu dne 16. in 17. mal. srpana 1883. o proslavi šestoletnice združenja Kranjske s habsburškimi deželami.

Odlikovanja izza Goriške razstave učil. Poverjenstvo razstave učil v Gorici l. 1894. izdalo je te dni svoje poročilo. V tej knjižici objavljena so tudi priznanja (tiskane diplome), katera je razsodišče prisodilo raznim učiteljem in učiteljicam ter nekaterim tvrdkam. Taka priznanja so dobili: Učiteljica gč. Marija Hafner v Gorici za risanje; učitelj v Dolu g. Edmund Čibec za prirodoslovno zbirko; učitelj v Gabrijah g. Ignac Križman za prirodoslovno zbirko; nadučitelj v Komnu g. Anton Leban za prirodoslovno zbirko; nadučitelj v Vertobji, g. Andrej Irašček za prirodoslovno zbirko; c. kr. okr. šolski nadzornik v Krškem g. Fr. Gabršček za pedagoške knjige; nadučitelj v Srpenici, g. D. Fajgelj za crkvene pesmi; učitelj v Devinu, g. And. Volarič za različne skladbe; učitelj na c. kr. vadnici v Gorici, g. Ivan Mrcina za pesmi, ki se pojo v otroških vrtcih; gg. Josip Lenarčič in drugovi na Vrhniki za „didaktofon“; nadučitelj v Ronkah g. Josip

Macorig za knjigo „Esercizi di comporre“; učitelj na c. kr. vadnici v Gorici g. Karol Travan za knjigo „Il Salice“. Nadalje so dobile posebna priznanja te-le tvrdke: „Pedagogičsko društvo“ v Krškem za objavljene knjige; zaloga »E. Hölzer« na Dunaju za učne pripomočke; zaloga Herder na Dunaju za pedagogičska dela in učila in zaloga Karol Jansky v Taborju za učila.

Zahvala. Slavno dobrodelno društvo „Narodna šola“ blagovolilo je za mali znesek poslati tukajšnji šoli mnogo raznega šolskega blaga. Za ta znatni dar se najtopleje zahvaljuje v imenu šolske mladine.

V Kamni gorici, dne 10. mal. travna 1895.

Fran Lavtižar, šol. vodja.

Javna zahvala. Udano podpisana izrekata s tem preiskreno zahvalo slavnej „Kmet-skej posojilnici ljubljanske okolice“, katera je naklonila in poslala tukajšnji šoli velikodušni dar 30 gld. a. v., in sicer: a) za samoučila revnim učencem 15 gld., b) v podporo tukajšnjemu šolskemu vrtu pa tudi 15 gld.

Ta znesek porabil bode se vestno v povedana namena tako, da bode trajnega pomena tudi za daljno prihodnost.

Blagej in milej dobrotnici naj pa dobri Bog ta velikodušni dar tisočkratov povrne! Najhvaležneje belježita se za

Krajni šolski svet in šolsko voditeljstvo na Dobrovi
dne 16. malega travna 1895.

Franc Birtič, predsednik.

Matija Rant, nadučitelj.

Zahvala. Preslavno podporno društvo „Narodna šola“ blagoizvolilo je poslati pod-pisanemu šolskemu vodstvu za mali znesek obilo šolskega blaga tukajšnjim ubogim učen-cam. Za velikodušni dar izreka podpisane v imenu obdarjene šolske dece preslavnemu društvu preiskreno zahvalo!

Šolsko vodstvo v Osilnici, dne 3. vel. travna 1895.

Frančišek Povše, šol. vodja.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Štev. 357

o. š. sv. Na štirirazredni ljudski šoli v Dolenjem Logatci je izpraznjeno mesto nadučitelja za letno plačo II. plačilne vrste in naturalnim stanovanjem popolniti.

Pravilno opremljene prošnje za to mesto imajo se predpisanim službenim potom do 10. roznika 1895 tuuradno vložiti.

C. kr. okrajni šolski svet v Logatci, dne 27. mal. travna 1895.

Št. 517

o. š. sv. Na dvorazredni ljudski šoli v Breznici podelila se bode s pričetkom šolskega leta 1895/96 služba nadučitelja v III. plačilni vrsti s prostim stanovanjem stalno, event. tudi druga učiteljska služba v IV. plačilni vrsti stalno event. začasno.

Prosilci za ti učiteljski službi naj svoje primerno opremljene prošnje po predpi-sanem poti do 20. roznika 1895. vložje pri podpisanim oblastvu.

C. kr. okrajni šolski svet Radovljica, dne 10. vel. travna 1895.

Št. 396

o. š. sv. Na trirazrednici v Toplicah je popolniti tretje učno mesto s prijemki IV. plačilne vrste. Prošnje do 20. vel. travna 1895.

C. kr. okr. šolski svet v Rudolfovem, dne 2. vel. travna 1895.

Spominjajte se „učiteljskega konvikta“ pri raznih prilikah in zborovanjih!

«Učiteljski Tovariš» izhaja na 1 poli male osmerke 1. in 16. dan vsakega me-seca; ako je pa na ta dan nedelja ali praznik, izide dan poprej ali pa dan pozneje. — List stoji za vse leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr. Udje «Slovenskega učiteljskega društva» plačajo na leto 2 gld. naročnine in 1 gld. udnine.

Spisi naj se blagoizvolijo pošiljati uredništvu v Ljubljani, Šubičeve ulice št. 1; naročnino pa prejema gospod A. Kecej v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 2.

Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko.

Izdavatelj in lastnik: Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani.

Tisek R. Miličeve tiskarne v Ljubljani.